

der ikke kan gennemføres, men Et er sikkert, nemlig, at man staar sig bedst paa alle Sider, naar det vedtages gennem Lovgivningsmagten. Vi bør ikke henvisse altfor meget til Statutforandringer og til Gjennemførelse af Ministeren; thi vi ere ikke sikre paa altid at kunne have en Minister, der staar paa samme Fod overfor Husmandskreditforeningen som den nuværende, men det kan være, at vi faae en Indenrigsminister, der staar anderledes. Derfor skulle vi ikke give altfor megen Anvisning paa, hvad der kan foretages gennem Statutforandringer; men man maa hellere søge det fastsat gennem Lovgivningen. En anden Side af Sagen er, at den store Stræk, som er paatømt Udstillige med Hensyn til Husmandskreditforeningerne, synes mig noget forunderlig. Disse Kreditforeninger have nu virket i ikke ganske saa Aar, og have virket gavnlig og godt og saa at sige uden Tab, og jeg vil sige overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling), som hovedsagelig har gjort sig til Tolk for de Ansøkelser, der ere komne til Orde i Landsthinget, at dette, at Amortisationsfristen forlænges, gjør, at man kan vedblive at faae de samme gode Panter som til Dato, hvorimod Følgen, hvis man ikke faar Amortisationsfristen forlænget, vil blive den, at der ikke kommer andre Panter til Kreditforeningen end de allerdaarligste; thi de gode gaa saa til Sparekasserne, fordi de nu der kunne faae Laan billigere, end de kunne faae i Husmandskreditforeningerne. Det er ikke saaledes nu med Sparekasserne, som da Husmandskreditforeningerne bleve oprettede; thi da var det næsten umuligt for Husmændene at faae Laan. Sparekasserne sidde nu inde med saa mange Penge, at de ikke kunne faae dem anvendte. Det gjør en Forskjel. Det er en Erfaring, vi Repræsentanter have gjort, at vi nu ikke have saa gode Panter som da vi begyndte; ikke et af tyve Panter er af dem, der gaa op til 6,000 Kr.; thi de gaa alle til Sparekasserne. Gaar man den Vej, som Lovforslaget gaar, ville vi ogsaa faae de gode Panter; thi Alle ville dog hellere have Laan i Kreditforeningerne, naar de ikke skulle give ret Meget i Renter, end i Sparekasserne, fordi de i Kreditforeningerne ere sikrede mod Opsigelse. Til det ærede Medlem her bagved mig, der har stillet et Endringsforslag til § 3 (M. S. Larsen), skal jeg sige, at man kan godt se, hvad han har ment med det Endringsforslag, at han har troet at gjøre Husmændene en Tjeneste dermed; men jeg tror, at han vil gjøre Husmændene en større Tjeneste ved at tage Endringsforslaget tilbage. Sagen er nemlig den, at

Følgen af denne Bestemmelse kan blive, at man følger denne Anvisning i Stedet for at gaa den Vej, som er Skik i alt Fald for den ydste Kreditforening, at der skrives til dem, og i saa Fald frygter jeg noget for, at man her igennem har ført Foreningerne ind paa en Vej, som ikke alene er ubehageligere for Husmændene, men som tillige vil have til Følge, at det kan blive ikke saa lidt dyrere. Det ligger i Sagens Natur, at baade Repræsentant og Bestyrelse søge saa længe, det er gjørligt, ikke at foretage Eksekutionsforretning, fordi Reglen er den, at Foreningen kommer til at overtage Pantet, saa snart der foretages Eksekutionsforretning, og uagtet Foreningen næsten aldrig taber ved disse Panter, bliver den Vedkommende jaget fra Huset. Det kan jo ikke være det ærede Medlems Hensigt. Derfor tror jeg, at han vil gjøre Husmændene den største Tjeneste ved at tage Endringsforslaget tilbage.

Scharling: Jeg ønsker ikke at forlænge denne Forhandling; men jeg maa dog overfor Udtalelsen af det ærede Medlem for Ribe Amts 2den Valgkreds (Bluhme) om, at den Mangel paa Sympathi, som jeg vedkjender mig overfor det foreliggende Lovforslag, skulde bunde i Mangel paa Sympathi for den Samfundsklasse, som Lovforslaget angaar, bestemt protestere derimod og gjøre gjældende, at min Mangel paa Sympathi overfor dette Lovforslag saavel som overfor den ældre Lovnetop bunder i min Overbevisning om, at man ikke ad den Vej tjener den paagjældende Samfundsklasses Interesser, og at man vil tjene den langt bedre ved ikke at gaa den Vej. Naar det samme ærede Medlem mente, at man stiller for store Forbringinger til Landbrugerne, naar man forlanger, at de baade skulle forbedre deres Eiendommens Drift og amortisere optagne Laan, vil jeg dertil svare, at naar man iværksætter Forbedring af Driften ved at optage Laan, bliver Status kun forbedret, dersom man amortiserer Laanene. Overfor det ærede Medlem for Ribe Amts 3die Valgkreds (Buss) skal jeg bemærke, at det jo selvfølgelig er rigtigt, hvad han anførte, at der ogsaa under den nu stedfindende Amortisation og ligeledes fremtidig under den da stedfindende Amortisation vil komme et Tidspunkt, hvor Gjælden er nedbragt saaledes, at der kan aabnes en ny Kredit for Eiendommen, men min Paastand gaar kun ud paa, at det varer altfor længe, før det Tidspunkt kommer, og at det vil være endnu længer, naar dette Lovforslag vedtages. Det er det, jeg finder uheldigt, og det er derfor, jeg er imod Lovforslaget.